

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ЕРЕВАНСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
YEREVAN STATE UNIVERSITY

Մանկավարժության և կրթության զարգացման կենտրոն
Центр педагогики и развития образования
Center of Pedagogy and Education Development

«Կրթությունը 21-րդ դարում»
Գիտամեթոդական միջազգային գրախոսվող հանդես

Թիվ 2(8), 2022
Երևան

«Образование в 21-ом веке»
Международный научно-методический рецензируемый журнал

Номер 2(8), 2022
Ереван

«Education in the 21st Century»
International Scientific-Methodical Review

No 2(8), 2022
Yerevan

ԵՊՀ հրատ. • Издательство ЕГУ • YSU Press

*«ԿԸԹՈՒԹՅՈՒՆԸ 21-ԸԴ ԴԱՐՈՒՄ» գիտամեթոդական միջազգային գրախոսվող
հանդեսն ընդգրկված է ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարության ԲՈԿ-ի կողմից ընդունելի
պարբերական գիտական հրատարակությունների ցուցակում:*

*Международный научно-методический рецензируемый журнал «ОБРАЗОВАНИЕ
В 21-ОМ ВЕКЕ» включен в перечень периодических научных публикаций,
рекомендованных ВАК Министерства образования, науки, культуры и спорта РА.*

*"EDUCATION IN THE 21ST CENTURY" international scientific-methodical peer-reviewed
journal is included in the list of regular scientific publications guaranteed by the Supreme
Certifying Committee of the Ministry of Education, Science,
Culture and Sports of the Republic of Armenia.*

*Գիտամեթոդական միջազգային գրախոսվող հանդեսը տպագրվում է
Երևանի պետական համալսարանի գիտական խորհրդի երաշխավորությամբ:*

*Международный научно-методический рецензируемый журнал издается по
рекомендации Ученого совета Ереванского государственного университета.*

*The international scientific-methodical reviewed journal is published by the
recommendation of the Yerevan State University.*

❧ ❧

**Հանդեսը տպագրվում է ամերիկահայ բարերարներ տեր և տիկին
Արմեն և Սալբի Սոսիկյանների մեկենասությամբ:**

**Журнал издается при финансовой поддержке армянских благотворителей
Армена и Салби Сосикян.**

**The review is published by the financial support of Armenian benefactors
Mr. and Ms. Armen and Salbi Sosikyan.**

ՀԱՆՐԱՅՈՒՄԻ ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ԿԱԶՄԸ

Գլխավոր խմբագիր՝
ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ Ն. Կ.

մանկ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր,
Երևանի պետական համալսարան,
Հայաստանի Հանրապետություն

Խմբագրական խորհրդի անդամներ՝

ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ Հ. Վ.

Երևանի պետական համալսարանի ռեկտոր,
պատմ. գիտ. դոկտոր,
Հայաստանի Հանրապետություն

ԱՍՐԻՅԱՆ Է. Վ.

Երևանի պետական համալսարանի պրոռեկ-
տոր, հոգեբ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ,
Հայաստանի Հանրապետություն

ՄԱՐԴՈՅԱՆ Ռ. Ա.

գլխավոր խմբագրի տեղակալ, մանկ. գիտ. դոկ-
տոր, պրոֆեսոր, Շիրակի պետական համալսա-
րան, Հայաստանի Հանրապետություն

ԱԶԱՐՅԱՆ Ռ. Ն.

մանկ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր, Խ. Աբովյանի
անվ. հայկական պետական մանկավարժական
համալսարան,

ԲԵՐՄՈՒՄ Ա. Գ.

Հայաստանի Հանրապետություն
մանկ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր, Դոնի Ռոստովի
Հարավային դաշնային համալսարան,
Ռուսաստանի Դաշնություն

ԲՈՅԼ Բ.

մանկ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր, Ձևավորող
գնահատման ուսումնասիրությունների
կենտրոն, Մանչեստրի համալսարան,
Մեծ Բրիտանիայի Միացյալ Թագավորություն

ԲՈՒՂՆԻԿ Ե. Բ.

մանկ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր,
Մերձկարպատյան ազգային համալսարան,
Ուկրաինա

ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ Ա. Կ.

ֆիզմաթ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ,
Երևանի պետական համալսարան,
Հայաստանի Հանրապետություն

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ Պ. Հ.

մանկ. գիտ. դոկտոր, պրոֆ.,
Վանաձորի պետական համալսարան,
Հայաստանի Հանրապետություն

ԺՈՒԿ Ա. Ի.

մանկ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր, Բելառուսի
Մ. Տանկի անվ. պետական մանկ. համալսարա-
նի ռեկտոր, Բելառուսի Հանրապետություն

ԼՈՂԱՏԿՈ Ե. Ա.

մանկ. գիտ. դոկտոր, պրոֆ., Չերկասի
Բ. Խմելնիցկու անվ. ազգային համալսարան,
Ուկրաինա

ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ Ռ. Խ.

ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ Ի. Կ.

ՀՈՊՖՆԵՐ Ի.

ՄԱՂԱԼԻՆՍԿԱ-ՄԻՉԱԼԱԿ Ի.

ՄԵՀՐԱՆՅԱՆ Ե.

ՆՈՎՈՏՆԻ Պ.

ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ Հ. Հ.

ՊԼԱՉԻՆԴԱՍ Ս. Ս.

ՊՈՂԻՄՈՎԱԼ Ս. Ս.

ՎՈՒԲԵԼՍ Թ. Հ.

բան. գիտ. թեկնածու, դոցենտ, Կրթության և
գիտելիքի վարչություն, Աբու Դաբի,
Արաբական Միացյալ Էմիրություններ
մանկ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր, Խ. Աբովյանի
անվ. հայկական պետական մանկավարժական
համալսարան, Հայաստանի Հանրապետություն
մանկ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր,
Գրացի համալսարան,
Ավստրիայի Հանրապետություն
մանկ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր,
Վարշավայի համալսարան,
Լեհաստանի Հանրապետություն
մանկ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ,
Ազատ արվեստների համալսարան, Ջորջիա,
Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ
մանկ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ,
Մասարիկի համալսարան,
Չեխիայի Հանրապետություն
մանկ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր,
Բրյուսովի անվան պետական համալսարան,
Հայաստանի Հանրապետություն
մանկ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր,
Խերսոնի պետական ագրարային և
տնտեսագիտական համալսարան,
Խերսոն, Ուկրաինա
մանկ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր, Մոսկվայի
պետական մանկավարժական համալսարան,
Ռուսաստանի Դաշնություն
մանկ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր,
Ուտրեխտի համալսարան,
Նիդեռլանդներ

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ НАУЧНОГО ЖУРНАЛА

Главный редактор:

АРУТЮНЯН Н. К.

Доктор пед. наук, профессор,
Ереванский государственный университет,
Республика Армения

Члены редакционного совета:

ОГАННИСЯН О. В.

Ректор Ереванского государственного
университета, доктор ист. наук, Республика
Армения

АСРИАН Э. В.

Проректор Ереванского государственного
университета, кандидат психол. наук, доцент,
Республика Армения

МАРДОЯН Р. А.

Заместитель главного редактора, доктор пед.
наук, профессор,
Ширакский государственный университет,
Республика Армения

АЗАРЯН Р.Н.

Доктор пед. наук, профессор,
Армянский государственный педагогический
университет,
Республика Армения

БЕРМУС А. Г.

Доктор пед. наук, профессор,
Южный федеральный университет, Ростов-на-
Дону, Российская Федерация

БОЙЛ Б.

Доктор пед. наук, профессор, Центр
исследований формирующего оценивания,
Манчестерский университет, Великобритания

БУДНИК Е. Б.

Доктор пед. наук, профессор,
Прикарпатский национальный университет,
Украина

ВУББЕЛЬС Т. Х.

Доктор пед. наук, профессор,
Утрехтский университет, Нидерланды

ГЕВОРГЯН П. Г.

Доктор пед. наук, профессор,
Ванадзорский государственный университет,
Республика Армения

ГРИГОРЯН А. К.

Кандидат физ.-мат. наук, доцент,
Ереванский государственный университет,
Республика Армения

ЖУК А. И.

Доктор пед. наук, профессор, ректор
Белорусского государственного
педагогического университета, Республика
Беларусь

КАРАПЕТЯН И. К.

Доктор пед. наук, профессор,
Армянский государственный педагогический
университет,
Республика Армения

ЛОДАТКО Е. А.

Доктор пед. наук, профессор,
Черкасский национальный университет,
Украина

МАДАЛИНСКА-МИЧАЛАК И.

Доктор пед. наук, профессор,
Варшавский государственный университет,
Республика Польша

МЕЙРАНЯН Е.

Кандидат пед. наук, доцент,
Университет свободных искусств, Джорджия,
Соединенные Штаты Америки

НОВОТНЫ П.

Кандидат пед. наук, доцент,
Масариков университет, Чешская Республика

ПЕТРОСЯН Г. А.

Доктор пед. наук, профессор,
Государственный университет
им. В. Брюсова,
Республика Армения

ПЛАЧИНДА Т. С.

Доктор пед. наук, профессор,
Херсонский государственный аграрно-
экономический университет,
Херсон, Украина

ПОДЫМОВА Л. С.

Доктор пед. наук, профессор,
Московский государственный педагогический
университет,
Российская Федерация

ХАЧАТРЯН Р. Х.

Кандидат филолог. наук, доцент,
Департамент образования и знаний,
Абу-Даби, Объединенные Арабские Эмираты

ХОПФНЕР И.

Доктор пед. наук, профессор,
Грацский университет,
Австрийская Республика

EDITORIAL BOARD

Editor-in-chief:

HARUTYUNYAN N.K.

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Yerevan State University, RA

Members of Editorial Board:

HOVHANNISYAN H. V.

Rector of Yerevan State University,
Doctor of Historical Sciences, RA

ASRIYAN E. V.

Vice-rector of Yerevan State University,
PhD in Psychological Sciences,
Associate Professor, RA

MARDOYAN R. A.

Deputy editor-in-chief, Doctor of Pedagogical
Sciences, Professor, Shirak State University, RA

AZARYAN R. N.

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Armenian State Pedagogical University, RA

BERMUS A. G.

Doctor of Pedagogical Sciences,
Professor, Rostov-on-Don
Southern Federal University, RF

BOYLE B.

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Center for Formative Assessment Studies,
University of Manchester, UK

BUDNIK O. B.

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Precarpathian National University, Ukraine

GRIGORYAN A. K.

PhD in Physical and Mathematical Sciences,
Associate Professor, Yerevan State University,
RA

GEVORGYAN P. H.

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Vanadzor State University, RA

ZHUK A. I.

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Rector of Belarus State Pedagogical University,
Republic of Belarus

LODAKTO E. A.

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Cherkasy National University, Ukraine

KHACHATRYAN R. KH.

PhD in Philological Sciences, Associate Professor,
Department of Education and Knowledge, Abu
Dhabi, United Arab Emirates

KARAPETYAN I. K.

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Armenian State Pedagogical University, RA

HOPFNER J.

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
University of Graz, Republic of Austria

MADALINSKA-MICHALAK J.

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
University of Warsaw, Republic of Poland

NOVOTNÝ P.	PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor, Masaryk University, Czech Republic
MEHRANYAN E.	PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor, Liberal Arts University, Georgia, USA
PETROSYAN H. H.	Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Brusov State University, RA
PLACHYNDA T. S.	Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Kherson State Agrarian and Economic University , Kherson, Ukraine
PODYMOVA L. S.	Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Moscow Pedagogical State University, RF
WUBBELS T. H.	Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Utrecht University, Netherlands

**Հիմնադիր և հրատարակիչ՝
Երևանի պետական համալսարանի Մանկավարժության և կրթության զարգացման կենտրոն**

Խմբագրության հասցեն՝
ՀՀ, 0025, Երևան, Աբովյան
52ա, ԵՊՀ
Մանկավարժության և
կրթության զարգացման
կենտրոն:

Հեռ.՝ (060) 71-06-16

Էլ. կայք՝ publications.y-su.am
publishing.y-su.am

Էլ. փոստ՝
education21@ysu.am

Տպաքանակը՝ 100
Հանձնված է շարվածքի՝
09.12.2022
Հանձնված է տպագրության՝
20.12.2022

Խմբագրությունը կարող է
հրապարակել նյութեր՝ համափառ չլինելով հեղինակների տեսակետներին:

**Основатель и издатель:
Центр педагогики и
развития образования
Ереванского
государственного
университета**

Адрес редакции: Республика
Армения, 0025, Ереван,
ул. Абовяна 52а, Центр
педагогики и развития
образования ЕГУ.

Тел.: (060) 71-06-16

Эл.адрес: publications.y-su.am
publishing.y-su.am

Эл.почта:
education21@ysu.am

Число печати: 100
Включено в раздел:
09.12.2022
Сдано в печать:
20.12.2022

Редакция может
публиковать материалы,
не соглашаясь с мнением
авторов.

**Founder and Publisher:
Center of Pedagogy and
Education Development of
Yerevan State University**

Editorial address: Armenia,
0025, Yerevan, Abovyan str.,
52a, Center of Pedagogy and
Education Development of
YSU.

Tel: (060) 71-06-16

Webpage:
publications.y-su.am,
publishing.y-su.am

E-mail: education21@ysu.am

Printout: 100
Submitted to the section:
09.12.2022
Submitted to the printing:
20.12.2021

Authors' ideas may not
necessarily coincide with those
of the editorial office.

Հանդեսի պատասխանատու քարտուղար՝

Լուսինե Հայրապետյան
մանկ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ,
Երևանի պետական համալսարան, Հայաստան

Մույն համարի գրախոսները՝

Ազարյան Ռ.	մանկ. գիտ. դոկտոր, պրոֆ., ՀՊՄՀ, ՀՀ
Աշիկյան Ա.	մանկ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ, ԵՊՀ, ՀՀ
Ասատրյան Ս.	մանկ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ, ՀՊՄՀ, ՀՀ
Ավետիսյան Մ.	մանկ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ, ԵՊՀ, ՀՀ
Արզումանյան Ա.	բան. գիտ. թեկնածու, դոցենտ, ԵՊՀ, ՀՀ
Բարսեղյան Ա.	մանկ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ, ՎՊՀ, ՀՀ
Գյուլբուդաղյան Վ.	բան. գիտ. թեկնածու, դոցենտ, ԵՊՀ, ՀՀ
Գրիգորյան Մ.	դասախոս, ԵՊՀ, ՀՀ
Կարապետյան Ի.	մանկ. գիտ. դոկտոր, պրոֆ., ՀՊՄՀ, ՀՀ
Հակոբյան Գ.	մանկ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ, ՀՊՄՀ, ՀՀ
Հայրապետյան Լ.	մանկ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ, ԵՊՀ, ՀՀ
Հովհաննիսյան Մ.	բան. գիտ. թեկնածու, ասիստենտ, ԵՊՀ, ՀՀ
Ղազարյան Ա.	մանկ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ, ԵՊՀ, ՀՀ
Ղուկասյան Լ.	մանկ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ, ԵՊՀ, ՀՀ
Մարդոյան Ռ.	մանկ. գիտ. դոկտոր, պրոֆ., ԵՊՀ, ՀՀ
Պետրոսյան Հ.	մանկ. գիտ. դոկտոր, պրոֆ., ԲՊՀ, ՀՀ
Սարգսյան Լ.	դասախոս, ԵՊՀ, ՀՀ
Վարդանյան Ն.	բան. գիտ. թեկնածու, դոցենտ, ԵՊՀ, ՀՀ

Ամսագրում ներառված հոդվածներում արտահայտված մտքերի ու գաղափարների հեղինակային իրավունքը պատկանում է հոդվածի հեղինակ(ներ)ին. նա է (ներանք են) պատասխանատու հոդվածում առկա մտքերի ձևակերպման, ինչպես նաև բովանդակության համար:

Ответственный секретарь журнала:

Айрапетян Лусине

Канд. пед. наук, доцент,

Ереванский государственный университет, РА

Рецензенты данного номера:

Аветисян М.	канд. пед. наук, доцент, ЕГУ, РА
Азарян Р.	доктор пед. наук, проф., АГПУ, РА
Айрапетян Л.	канд. пед. наук, доцент, ЕГУ, РА
Акопян Г.	канд. пед. наук, доцент, АГПУ, РА
Арзуманян А.	канд. фил. наук, доцент, ЕГУ, РА
Асатрян С.	канд. пед. наук, доцент, АГПУ, РА
Ашикян А.	канд. пед. наук, доцент, ЕГУ, РА
Барсегян А.	канд. пед. наук, доцент, ВГУ, РА
Варданян Н.	канд. фил. наук, доцент, ЕГУ, РА
Григорян М.	преподаватель, ШГУ, РА
Гукасян Л.	канд. пед. наук, доцент, ШГУ, РА
Гюльбудагян В.	канд. фил. наук, доцент, ЕГУ, РА
Казарян А.	канд. пед. наук, доцент, ЕГУ, РА
Карапетян И.	доктор пед. наук, проф., АГПУ, РА
Мардоян Р.	доктор пед. наук, проф., ШГУ, РА
Оганнисян М.	канд. фил. наук, ассистент, ЕГУ, РА
Петросян Г.	доктор пед. наук, проф., ГУ им В. Брюсова, РА
Саргсян Л.	преподаватель, ЕГУ, РА

Авторские права на идеи и мысли, выраженные в статьях журнала, принадлежат автору/авторам статьи, которые несут ответственность за формулировку и содержание статьи.

Executive secretary of the Journal:

Lusine Hayrapetyan,
Ph.D., Associate Prof,
Yerevan State University, RA

The Reviewers of this volume:

Arzumanyan A.	Ph.D., Associate Prof, YSU, RA
Asatryan S.	Ph.D., Associate Prof, ASPU, RA
Ashikyan A.	Ph.D., Associate Prof, YSU, RA
Avetisyan M.	Ph.D., Associate Prof, YSU, RA
Azaryan R.	Doctor of Sciences, Prof., ASPU, RA
Barseghyan A.	Ph.D., Associate Prof., VSU, RA
Ghazaryan A.	Ph.D., Associate Prof., YSU, RA
Ghukasyan L.	Ph.D., Associate Prof., SHSU, RA
Grigoryan M.	Lecturer, SHSU, RA
Gyulbudaghyan V.	Ph.D., Associate Prof, YSU, RA
Hakobyan G.	Ph.D., Associate Prof., ASPU, RA
Hayrapetyan L.	Ph.D., Associate Prof, YSU, RA
Hovhannisyan M.	Ph.D., Assistant, YSU, RA
Karapetyan I.	Doctor of Sciences, Prof., ASPU, RA
Mardoyan R.	Doctor of Sciences, Prof., SHSU, RA
Petrosyan H.	Doctor of Sciences, Prof., Brusov SU, RA
Sargsyan L.	Lecturer, YSU, RA
Vardanyan N.	Ph.D., Associate Prof, YSU, RA

The copyright to the ideas and thoughts expressed in the articles contained in the journal belong to the author(s) of the article, and he/she (they) is (are) responsible for the formulation and content of the article.

ԲԱԺԻՆ 1. ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ	16
РАЗДЕЛ 1: ТЕОРИЯ ПЕДАГОГИКИ	16
SECTION 1: THEORY OF PEDAGOGY	16
Աշիկյան Արմենուհի	
ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՏԱՐԲԵՐ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ՓՈՐՁԸ.....	16
Հարությունյան Նազիկ, Խլոպուզյան Անահիտ	
ԶԱԽԼԻԿՈՒԹՅԱՆ ԱԽՏՈՐՈՇՈՒՄԸ ԵՎ ԱՌԱՋԱՏԱՐ ՁԵՌՔԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՈՒՂԻՆԵՐԸ	24
Довга Татьяна	
САМОПРОЦЕССЫ КАК РЕСУРС ЛИЧНОСТНО-ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ ПЕДАГОГА.....	31
Плачинда Татьяна	
ФОРМИРОВАНИЕ У СОИСКАТЕЛЕЙ СТЕПЕНИ ДОКТОРА ФИЛОСОФИИ НАВЫКОВ ПО КАЧЕСТВЕННОЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ	40
Щербакова Наталья Евгеньевна, Груздова Ольга Геннадьевна	
ОСОБЕННОСТИ ПРАКТИКООРИЕНТИРОВАННОГО ПОДХОДА К ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ ПЕДАГОГОВ В ПЕДАГОГИЧЕСКОМ ВУЗЕ	49
Hovhannisyan Meri	
GLOBALIZATION AND NEW VALUE-BASED APPROACHES TO EDUCATION	59
Khachatryan Robert	
STATE STRATEGY ON HIGHER EDUCATION AS A SOURCE OF HIGHER EDUCATION COMPETITIVENESS IN ARMENIA	68
ԲԱԺԻՆ 2. ՈՒՍՈՒՑՈՒՄ ԵՎ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	79
РАЗДЕЛ 2: ОБУЧЕНИЕ И ВОСПИТАНИЕ	79
SECTION 2: TEACHING AND UPBRINGING	79
Մինասյան Գոհար	
ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԷԿՈԼՈԳԻԱՅԻ ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹՆԵՐԸ ՀԱՆՐԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏՈՒՄ	79
Միքայելյան Կարինե	
ՏԵՐՄԻՆԱՅԻՆ ԲԱՌԱՊԱՇԱՐԻ ԲՈՒՀԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻ ՇՈՒՐՋ	86
Շաշիվյան Նաիրա	
ԺԽՏՈՒՄ ԱՐՏԱՀԱՅՏՈՂ ԿԱՊԵՐԻ ԵՎ ՇԱՂԿԱՊԼԵՐԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՌԱՋՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԳԵՐՄԱՆԵՐԵՆՈՒՄ	93

Service of Ukraine. Series: Pedagogy: electronic. of science profession. view. / National Acad. Govt. border service of Ukraine named after Bohdan Khmelnytsky. Khmelnytskyi, 2016. No. 3 URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21-ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Vnadped_2016_3_8 (application date 10.02.2022)

5. Kovalenko O. E., Lobunets V. I., Lazariev M. I., Tarasiuk A. P. About the implementation of the concept of development of engineering and pedagogical education in Ukraine. Problems of engineering and pedagogical education. 2007. No. 18-19. P. 7-18.

6. Meshko H. M., Introduction to the teaching profession: study guide. K.: Alma Mater, 2010. 200 p.

7. Plaksin A. A., Features of the development of didactic culture of future teachers of higher education institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine. "Young Scientist", 2018. No. 4 (56). P. 296–300.

8. Plachynda T. S., Features of the development of didactic culture of future teachers of higher education institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine. "Young Scientist", 2018. No. 4 (56). P. 296–300.

Получено: 14.09.2022

Received 14.09.2022

Рассмотрено: 19.09.2022

Reviewed 19.09.2022

Принято: 26.09.2022

Accepted 26.09.2022

Journal "Education in the 21st Century", Vol1-8/2/, 2022

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Non Commercial 4.0 International License

DOI: 10.46991/ai.2022.8.49

<https://orcid.org/0000-0002-4943-3224>

<https://orcid.org/0000-0003-1752-1462>

FEATURES OF THE PRACTICE-ORIENTED APPROACH TO TRAINING FUTURE TEACHERS AT THE PEDAGOGICAL UNIVERSITY

Shcherbakova Natalya

Ph.D., Associate Prof.

Penza State University, Russia

stenyakova-n@mail.ru

Gruzdova Olga

Ph.D., Associate Prof.

Penza State University, Russia

olga_gruzdova@mail.ru

Summary

The article reveals the changes affecting the training of future teachers in the context of the introduction of the professional standard of the teacher. The authors identify the features of the practical training of students – future teachers and consider the possibilities of strengthening the practice-oriented training of students at a pedagogical university, which is the purpose of the study. The experience of organizing and conducting educational and industrial practices with students of a pedagogical university has shown that in addition to the traditional guidance of practice by university teachers, it is necessary to

create tools for psychological and pedagogical support of students during the practice period: schemes of planning and analysis of activities, diagnostic materials, descriptions of technologies, methods, teaching and upbringing techniques, bibliography on various problems, related to professional activity, links to generally recognized professional and educational portals, creating a piggy bank of pedagogical ideas. The availability of such tools allows students to feel more confident and independently manage their professional activities within the framework of solving professional tasks implemented in practice. Thus, practical training has the capabilities that are necessary in the professional development of a future teacher, allows the student to try his hand at the chosen profession, learn how to apply the knowledge gained in the classroom, in professional activities. However, the realization of these opportunities requires a number of organizational and pedagogical conditions associated with updating the content of practical training and its focus on the development of general professional and professional competence of students; the search and implementation of new approaches to the organization and evaluation of practical training of future teachers; providing a supportive educational and professional environment. An important condition for the success of practical training of university students is the readiness of university teachers to implement their professional tasks.

Keywords: higher pedagogical education; practical training; educational practice; industrial practice; student; organizational and pedagogical conditions.

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՄԱՐԱՆՈՒՄ ԱՊԱԳԱ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻ ՎՐԱ ՀԻՄՆՎԱԾ ՄՈՏԵՑՄԱՆ ԱՌԱՆՁԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Շչեքբակովա Նատալյա

մանկ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ

Պենզայի պետական համալսարան, Ռուսաստան

stenyakova-n@mail.ru

Գրուզովա Օլգա

մանկ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ

Պենզայի պետական համալսարան, Ռուսաստան

priem@pnzgu.ru

Ամփոփում

Հոդվածում բացահայտվում են այն փոփոխությունները, որոնք ազդում են ապագա ուսուցիչների վերապատրաստման վրա ուսուցչի մասնագիտական չափորոշիչի ներդրման համատեքստում: Հեղինակները բացահայտում են ուսանողների ապագա ուսուցիչների պրակտիկ վերապատրաստման առանձնահատկությունները և դիտարկում են մանկավարժական համալսարանում ուսանողների պրակտիկայի վրա հիմնված վերապատրաստման ուժեղացման հնարավորությունը, որն էլ ուսումնասիրության նպատակն է: Մանկավարժական համալսարանի ուսանողների հետ կրթական և արդյունաբերական պրակտիկաների կազմակերպման ու անցկացման փորձը ցույց է տվել, որ ի լրումն համալսարանի ուսուցիչների կողմից պրակտիկայի ավանդական կառավարման՝ անհրաժեշտ է ստեղծել պրակտիկայի ընթացքում ուսանողների հոգեբանական ու մանկավարժական աջակցության գործիքակազմ՝ գործունեության պլանավորման ու վերլուծության սխեմաներ, ախտորոշիչ նյութեր, տեխնոլոգիաների նկարագրություններ, մեթոդներ, ուսուցման ու կրթության մեթոդներ, մասնագիտական գործունեության հետ կապված տարբեր հարցերի մատենագիտություն, ընդհանուր ճանաչված մասնագիտական ու կրթական պորտալների հղումներ, մանկավարժական գաղափարների խոզուկ բանկի ստեղծում: Նման գործիքների առկայությունը թույլ է տալիս ուսանողներին վստահ զգալ և ինքնուրույն կառավարել իրենց մասնագիտական գործունեությունը՝ գործնականում իրականացվող մասնագիտական խնդիրների լուծման շրջանակում: Այսպիսով՝ գործնական պարապմունքն ունի այն հնարավորությունները, որոնք անհրաժեշտ են ապագա ուսուցչի մասնագիտական զարգացման

համար, թույլ է տալիս ուսանողին փորձել իր ուժերը ընտրած մասնագիտության մեջ, սովորել, թե ինչպես կիրառել դասարանում ստացած գիտելիքները մասնագիտական գործունեության մեջ:

Բանալի բառեր: Բարձրագույն մանկավարժական կրթություն, գործական ուսուցում, ուսումնական պրակտիկա, պրակտիկա, ուսանող, կազմակերպչական ու մանկավարժական պայմանները:

ОСОБЕННОСТИ ПРАКТИКООРИЕНТИРОВАННОГО ПОДХОДА К ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ ПЕДАГОГОВ В ПЕДАГОГИЧЕСКОМ ВУЗЕ

Щербакова Наталья Евгеньевна

Кандидат педагогических наук, доцент

ФГБОУ ВО «Пензенский государственный университет», Россия

stenyakova-n@mail.ru

Груздова Ольга Геннадьевна

Кандидат педагогических наук, доцент

ФГБОУ ВО «Пензенский государственный университет», Россия

olga_gruzdova@mail.ru

Аннотация. В статье раскрываются изменения, оказывающие влияние на подготовку будущих учителей в условиях внедрения профессионального стандарта педагога. Авторы статьи выявляют особенности практической подготовки студентов – будущих педагогов и рассматривают возможности усиления практикоориентированной подготовки студентов в педагогическом вузе, что и является целью исследования. Опыт организации и проведения учебных и производственных практик со студентами педагогического вуза показал, что помимо традиционного руководства практикой со стороны преподавателей вуза необходимо создание инструментария психолого-педагогической поддержки студентов в период практики: схем планирования и анализа деятельности, диагностические материалы, описания технологий, методов, приемов обучения и воспитания, библиография по различным проблемам, связанным с профессиональной деятельностью, ссылки на общепризнанные профессиональные и образовательные порталы, создание копилки педагогических идей. Наличие такого инструментария позволяет студентам чувствовать себя более уверенно и самостоятельно управлять своей профессиональной деятельностью в рамках решения профессиональных задач, реализуемых на практике. Таким образом, практическая подготовка обладает теми возможностями, которые необходимы в профессиональном становлении будущего педагога, позволяет студенту попробовать свои силы в выбранной профессии, научиться применять знания, полученные на учебных занятиях, в профессиональной деятельности. Однако реализация этих возможностей требует наличия ряда организационно-педагогических условий, связанных с обновлением содержания практической подготовки и ее направленностью на развитие общепрофессиональной и профессиональной компетентности студентов; поиском и внедрением новых подходов к организации и оценке практической подготовки будущих учителей; обеспечением поддерживающей образовательно-профессиональной среды. Важным условием успешности практической подготовки

«Կրթությունը 21-րդ դարում»
Գիտամեթոդական միջազգային գրախոսվող հանդես
Թիվ 2(8), 2022
Երևան

«Образование в 21-ом веке»
Международный научно-методический рецензируемый журнал
Номер 2(8), 2022
Ереван

«Education in the 21st Century»
International Scientific-Methodical Review
No 2(8), 2022
Yerevan

*Հանդեսի շապիկին Մեսրոպ Մաշտոցի դիմանկարն է
(հեղինակ՝ Ստեփանոս Ներսիսյան):*

*На обложке журнала изображен портрет Месропа Маштоца
(Автор – Степанос Нерсисян).*

*On the cover of the journal is a portrait of Mesrop Mashtots
(Author: Stepanos Nersisyan).*

Համակարգչային ձևավորումը՝ Կ. Չալաբյանի
Հրատ. խմբագրումը՝ Մ. Հովհաննիսյանի, Ա. Խիզանցյանի, Գ. Հարությունյանի

Ստորագրված է տպագրության՝ 20.12.2021:
Չափսը՝ 60x84 ¹/₁₆: Տպ. մամուլը՝ 14,375:
Տպաքանակը՝ 100:

ԵՊՀ հրատարակչություն
ք. Երևան, 0025, Ալեք Մանուկյան 1
www.publishing.am